

The European **End Street Homelessness** Campaign

The European End Street Homelessness Campaign - Bratislava

Londýn 23 – 24 november 2017

Zakladajúce mestá: Alicante, Barcelona, Brighton, Brussel, Croydon, Glasgow, Leicester, Torbay, Valencia, Westminster

Pristupujúce mestá: Atény, Bratislava, Sheffield

„Táto Európska kampaň bola založená, ako spoločenstvo miest, ktoré sa snažia spoločne vyriešiť trvalé bývanie pre najzraniteľnejších ľudí v Európe a ukončiť chronické pouličné bezdomovectvo.“

OZ STOPA Slovensko sa už dlhodobo snažilo prekročiť hranice nášho územia a rozvíjať svoje idey a ciele na medzinárodnej pôde. Keď sa začiatkom roka 2017 objavila možnosť zapojiť sa do medzinárodnej kampane neváhalo a poslalo svoju prihlášku. Po náročnom rôznymi rozhovormi a emailmi, pretkanom období sme dostali pozvanie na „kontaktný meeting“ do Londýna. Bolo nám veľkou cťou byť v prítomnosti rôznych miest, v atmosfére konstruktivizmu a pozitívneho myslenia. Bola to veľká zmena oproti prostrediu, z ktorého sme prišli.

Na našom území sme pociťovali, že naše myšlienky a názory na aplikovanie prístupov „**Housing first/ Najprv Bývať**“ ako nástroj komplexnej sociálnej práce s ľuďmi bez domova ma svoje postupy ku ktorým sa máme dopracovať postupnými koncepčnými krokmi sú odmietané a považované za spiatočnicke. Sme radi, že náš systém krokového aplikovania a postupného zavádzania tohto systému sa stretol s podporou. Sme radi, že Koncepcia práce s ľuďmi bez domova v Bratislave („Koncepcia pomoci“), ktoré sme pomáhali tvoriť je presne tým, čo postupne naplňali a niektoré mestá ešte stále naplňajú k aplikovaniu komplexného prístupu Housing first. Sme radi, že sme si potvrdili, že postupnými systémovými krokmi a nie akýmsi „hurá efektom“ a masívnym zavádzaním tohto systému dosiahneme naplnenie tohto cieľa – znižovanie a ukončovanie bezdomovectva. Mnohé mestá používajú pre tento systém stále názov „**sociálny experiment**“ u nás by sme to nazvali pilotný projekt.

Systematizácia krokov prebieha základnými témami kampane ktoré by sme mohli nazvať ako **základné piliere**, ktoré sme sa zaviazali naplňať.

- 1) **Najprv bývať: Zaisťiť, aby ľudia bez domova bývali v trvalých, bezpečných, vhodných a dostupných bytoch s potrebnou podporou k tomu, aby si bývanie udržali.**
- 2) **Poznať toho, kto sa ocitol na ulici: Každého človeka bez domova poznať menom na základe jeho nájdania na ulici a porozumieť jeho potrebám.**
- 3) **Sledovať zlepšenie: Pravidelný zber a zdieľanie údajov o jednotlivých osobách pre presné sledovanie, či dochádza k znižovaniu a ukončovaniu bezdomovectva.**
- 4) **Zlepšovať miestne systémy (postupy): Vytváranie koordinovaného bývania a podporných systémov, ktoré sú jednoducho riaditeľné, rýchlo zaisťujú zdroje a sú účinné voči ľuďom, ktorí to najviac potrebujú.**
- 5) **Učiť sa od iných a zdieľať skúsenosti: Účasť na priebežnom zlepšovaní kampane**

Nakoľko pochopenie týchto pilierov by mohlo byť rôznorodé a nereflektujúce naše lokálne podmienky a mohlo by zväzdať k nátlaku v krátkosti ich vysvetlíme.

- 1) **Najprv bývať: Zaisťiť, aby ľudia bez domova bývali v trvalých, bezpečných, vhodných a dostupných bytoch s potrebnou podporou k tomu, aby si bývanie udržali.**

Je to hlavná téza a ako to už býva je okolo nej najviac diskusií, ktoré budú prebiehať aj v nasledujúcich obdobiach. Musíme ju aj my vnímať v širšom kontexte. Každá krajina/mesto ju má nastavenú inak a inak tomu nebude aj u nás. Mnohé mestá sú v prvej „experimentálnej fáze“ s maximom 5 bytov, ktoré môžu ľudia v procesoch využívať a to na rôzne dlhé obdobie s dodržiavaním istých pravidiel. Čiže toto bývanie nie je na celý život ako sa veľakrát prezentuje a teda nie je permanentné. Je to systematické zabývanie sa. O tom čo znamená „permanentné“ bývanie, ktoré sa v tejto stratégii spomína je stále mnoho nejasností. V rámci niektorých miest v tomto pilotnom stave používajú maximálnu dĺžku do dvoch rokov a aj to u veľmi špecifických klientoch. My v Bratislave navrhujeme obdobný systém pilotného www.stopaslovensko.sk <https://www.world-habitat.org/our-programmes/homelessness/>

projektu. Cieľom je samostatná ľudská bytosť, ktorá už nepotrebuje využívať služby pre ľudí bez domova. Tento bod podľa Konceptie mesta by mohol byť aktuálny v roku 2023. To však neznamená, že my ako organizácia budeme na tento čas čakať. Práve a aj na základe tejto kampane aktívne pripravujeme vlastný „experiment“. O tom však inokedy.

2) Identifikovať, kto sa ocitol na ulici a porozumieť jeho potrebám.

Táto fáza nás práve čaká. Naša organizácia aktívne pôsobí na území mestskej časti Bratislava Staré mesto, kde si dáva za cieľ počas roka 2018 identifikovať, čo najviac ľudí bez domova a ich potreby. Naším cieľom je aj v spolupráci s Hlavným mestom dosiahnuť do roku 2021 (Konceptia pomoci) radikálny úbytok pouličného typu ľudí bez domova. Tento úbytok by mal byť viditeľný a nie len papierový. Porozumenie potrebám je v tomto prípade častokrát náročné lebo tak ako bývanie je právo, je aj, ak sa tak človek rozhodne, ulica právom. Naša organizácia prezentovala na stretnutí svoje stratégie a koncepty návratu v procese integrácie, v ktorom má veľmi pozitívne výsledky. Plánujeme v tejto činnosti aj naďalej pokračovať. Nedá nám v tomto bode apelovať na všetkých aby aktívne vstupovali do procesov a zapájali sa do monitorovania a aktívneho prointegratívneho prístupu na území svojho pôsobenia. Ako na stretnutí mnohokrát zaznelo „musíme transformovať sociálne služby a aj myslenie spoločnosti a naše myslenie ako profesionálov v tejto oblasti“.

3) Sledovať zlepšenie: Pravidelný zber a zdieľanie údajov o jednotlivých osobách pre presné sledovanie, či dochádza k znižovaniu a ukončovaniu bezdomovectva.

Progres a transformácia musia byť hmatateľné a musí byť nastavený systém kontroly, ktorá nie je negatívna ale motivačná. Ak máme jasný cieľ/ciele, ktorým rozumieme a chceme ich dosiahnuť je dôležité zbierať dáta od ktorých sa budeme môcť odvíjať. Mesto Bratislava vo svojej koncepcii zvolilo asi najlepšiu stratégiu tým, že prijalo stav nula ako počiatočný v roku 2018 a od tejto nuly ide odvíjať ďalšie sumarizácie a výskumy.

4) Zlepšovať miestne systémy (postupy): Vytváranie koordinovaného bývania a podporných systémov, ktoré sú jednoducho riaditeľné, rýchlo zaisťujú zdroje a sú účinné voči ľuďom, ktorí to najviac potrebujú.

My sa nachádzame v spomínanom bode nula. Aktuálne je vo finálnom schvaľovaní „Konceptia pomoci“, ktorú môžeme brať ako prvý systematický nástroj ďalšieho vývoja. Počas najbližších dvoch rokov (do roku 2021) je cieľom znížiť počet pouličného bezdomovectva na čo najmenšiu mieru. A za týmto účelom vytvoriť „dôstojné systémy bývania“ interaktívneho charakteru. Tento systém je u mnohých našich zahraničných partnerov rozšírený a najviac využívaný. Od roku 2021 mesto a jeho partneri budú tvoriť koncepcie nové a pre ďalší vývoj najdôležitejšie. Systém **Housing first** ako pilotný model a systém **prevencie bezdomovectva**. Ako sme aj na stretnutí pochopili je to na veľa rokov živý dokument. Napríklad v meste Alicante a Valencia má okolo 300 strán a ešte stále sa rozširuje. Opäť nám to ukazuje, že univerzalita neexistuje a že ani tento systém nie je finálny ale len tvoriaci sa v čase a priestore v ktorom je aplikovaný. Našou výzvou do budúcnosti bude vytvorenie Housing sekcie v rámci Magistrátu Hl. mesta tak ako to majú ostatné mestá.

5) Učiť sa od iných a zdieľať skúsenosti: Účast' na priebežnom zlepšovaní kampane

Je realitou, že sme na začiatku, ale nie sme o nič horší ako ostatné mestá. Prechádzame procesom a je výborné, že sme sa na túto cestu vydali. Ako najväčšie pozitívum vnímame vytvorenie relevantnej platformy pre mesto aj našu organizáciu na konštruktívnu komunikáciu a podporu. Je naším cieľom komunikovať v rámci trojuholníku okolitých miest na tvorbe kampane a stratégie, nakoľko táto skúsenosť u španielskych miest priniesla efekt. Taktiež je pre nás výhodou, že vieme vďaka istému zdržaniu z minulosti sa vyhnúť chybám a nástrahám, ktoré v minulosti naše partnerské mestá mali.

V závere chceme vyjadriť veľké poďakovanie Hl. mestu SR Bratislava a jeho sociálnemu oddeleniu za účasť na tomto stretnutí a prijatie základných pilierov. Stali sa prvými partnermi v rámci kampane pod našou koordináciou a toto je pre nás, aj naše mesto veľmi dobrým signálom do Európy.

Ako sa zapojiť:

Pre organizácie:

Ak sa stotožňujete so základnými piliermi a ste nastavený tvoriť a konštruktívne komunikovať neváhajte nás kontaktovať na sabela.stopa@outlook.sk. Ak máte otázky a potrebujete doplniť informácie radi Vám na ne odpovíme. Prosíme aby ste ako predmet uviedli „KAMPAŇ“.

Pre jednotlivcov:

Budeme radi ak vyjadrite svoju chuť byť súčasťou kampane nakoľko Vás vnímame ako neodmysliteľnú súčasť procesov transformácie. Radi uvítame Vašu pomoc. Môžete nás kontaktovať na sabela.stopa@outlook.sk. Do predmetu prosím uveďte „KAMPAŇ dobro“.

Pre médiá:

Radi Vám zodpovieme na Vaše otázky. V prípade záujmu nás neváhajte kontaktovať na sabela.stopa@outlook.sk alebo 0948 139 382.